

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

2 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

Interpellatie van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de recente resultaten van de nitraatmetingen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de resultaten uit het Natuurrapport 2004-2005

Interpellatie van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van 50.000 hectare beheerde natuur tegen 2007

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het verlenen van verkavelingsvergunningen voor vervuilde sites

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de knelpunten in de grondverzetregeling

Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Donderdag 2 juni 2005

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

– *De interpellatie wordt gehouden om 15.16 uur.*

Interpellatie van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de recente resultaten van de nitraatmetingen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de resultaten uit het Natuurrapport 2004-2005

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de recente resultaten van de nitraatmetingen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de resultaten uit het Natuurrapport 2004-2005.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, enkele weken geleden maakte de VMM de resultaten bekend van de watermetingen in het oppervlaktewatermeetnet. Daaruit blijkt dat de concentraties nitraat in het Vlaamse oppervlaktewater veel te hoog blijven en dat de noodzakelijke neerwaartse trend uitblijft. In de periode juli 2004-mei 2005 werd in het meetnet van de VMM de drinkwaternorm van 50 milligram nitraat per liter, die op basis van de nitraatrichtlijn nergens in het oppervlakte- en grondwater mag worden overschreden, in 41 percent van de meetpunten minstens een keer overschreden.

Ondanks de aanscherpingen in het beleid, ondanks de uitbreiding van het areaal kwetsbare gebieden met strengere bemestingsbeperkingen en ondanks de sensibilisering van de landbouwers, worden er op onze landbouwgronden blijkbaar nog steeds veel meer meststoffen uitgereden dan

door de gewassen kunnen worden onttrokken. Blijkbaar is het mestoverschot vooral op papier teruggedrongen, maar zit het in de praktijk in ons oppervlakte- en grondwater. Dat heeft ernstige gevolgen voor onze drinkwatervoorziening en voor onze biodiversiteit.

Door het teveel aan nutriënten worden vele waterlopen een groene soep waar sterke algenbloei alle zuurstof opvreet en het leven voor vele vissoorten onmogelijk maakt. Aan de kust kunnen toxische algen problemen scheppen voor de gezondheid van de zwimmers en voor de visserij. Doordat ons land de milieudoelstellingen van de Europese nitraatrichtlijn niet haalt, zal het binnenkort worden veroordeeld door het Europees Hof van Justitie, dat zware dwangsommen kan opleggen.

De Europese nitraatrichtlijn, die dateert van 1991, verplicht het Vlaamse Gewest om kwetsbare gebieden aan te duiden waarin strengere bemestingsnormen en controles moeten gelden. De richtlijn geeft ook aanduidingscriteria voor de afbakening van deze kwetsbare gebieden. In 2002 heeft Vlaanderen 46,6 percent van het landbouwgebied als kwetsbaar aangeduid. Deze afbakening werd enkel gebaseerd op actuele overschrijdingen van de drinkwaternorm die exclusief aan de landbouw konden worden toegewezen. Met dreigende overschrijdingen, overschrijdingen van de drinkwaternorm in grondwater of het terugdringen van eutrofiëring werd ondanks de verplichtingen van de nitraatrichtlijn geen rekening gehouden. Nochtans werd intussen een grondwatermeetnet geïnstalleerd op basis waarvan de verontreiniging van het grondwater met nitraat in kaart werd gebracht.

In het Natuurrapport of NARA dat het Instituut voor Natuurbehoud u op 18 mei 2005 heeft bezorgd, wordt de kwaliteit van ons oppervlakte-

Martens

water ook getoetst aan de natuurgerichte normen die dus ook rekening houden met de effecten op het vlak van eutrofiëring. Daarbij wordt ook een natuurgerichte grenswaarde voor nitraat afgeleid die merkkelijk strenger is dan de geldende nitraatnorm voor de basismilieukwaliteit. Het halen van zo'n biotische of natuurgerichte basiskwaliteit wordt ook in het Vlarem opgelegd voor alle oppervlaktewater.

In 2003 werd deze norm in slechts 26 percent van de meetpunten gehaald. Aan het criterium 'goede ecologische waterkwaliteit' dat volgens de Europese kaderrichtlijn water en het decreet integraal waterbeheer tegen 2015 in alle meetpunten moet worden gehaald, voldoet momenteel slechts 5 percent van de meetpunten.

Zonder een drastische aanscherping van de bemestingsbeperkingen zal Vlaanderen nooit aan de Europese doelstellingen uit de nitraatrichtlijn en de kaderrichtlijn water kunnen voldoen en nooit de doelstelling van de biodiversiteitsconventie kunnen waarmaken, die bepaalt dat tegen 2010 de achteruitgang inzake biodiversiteit moet zijn gestopt.

Voor het merendeel van de aangeduide kwetsbare gebieden werden in de Vlaamse mestwetgeving ook afwijkende, soepelere bemestingsnormen ingevoerd. Zo mag op grasland in kwetsbaar gebied jaarlijks 230 kilogram stikstof per hectare aan meststoffen worden uitgereden, waar dat volgens de nitraatrichtlijn maximaal slechts 170 kilo zou mogen zijn. De nitraatrichtlijn staat wel een derogatie toe op die norm van 170 kilo, voor zover op basis van objectieve, wetenschappelijke informatie zoals een hogere gewasopbrengst of een hoog niveau van denitrificatie, kan worden aangetoond dat de soepelere bemestingsnormen de milieukwaliteitsnormen niet in gedrang brengen.

De meetresultaten van de VMM tonen aan dat ook in de kwetsbare gebieden de waterkwaliteitsdoelstellingen wel degelijk massaal worden overschreden, ook in zones die als kwetsbaar gebied worden aangeduid. Zo wordt in West-Vlaanderen, dat grotendeels als kwetsbaar gebied werd afgebakend, de drinkwaternorm voor nitraat in 67 percent van de meetpunten overschreden. In het bek-

ken van de Leie was dat zelfs voor 80 percent van de meetpunten. De vraag is dan ook of de soepelere, afwijkende bemestingsnormen in deze kwetsbare gebieden nog kunnen worden gehandhaafd.

Mijnheer de minister, welke conclusie trekt u uit het groot aantal overschrijdingen van de nitraatnorm in 2004-2005 en uit het uitblijven van de noodzakelijke neerwaartse trend?

Welke conclusie trekt u uit de vaststelling van het NARA dat slechts in 26 percent van de meetpunten een waterkwaliteit wordt bereikt die overeenkomt met een natuurgerichte grenswaarde voor nitraat, en slechts in 5 percent van de meetpunten een ecologisch goede kwaliteit wordt gehaald? Waarom hebt u tot nog toe geen initiatieven genomen om het areaal kwetsbare gebieden uit te breiden op basis van de resultaten van het grondwatermeetnet en de toets van de meetresultaten van het oppervlaktewater aan natuurgerichte normen?

Welke conclusie trekt u uit het feit dat het aantal meetpunten in de provincie West-Vlaanderen, waar een groot percentage landbouwareaal reeds in 2002 als kwetsbaar gebied werd aangeduid, nauwelijks een neerwaartse trend vertonen? Welke conclusies trekt u hieruit voor het toekennen van derogaties in deze kwetsbare gebieden in de toekomst? Heeft het Europees Nitraatcomité deze derogaties trouwens goedgekeurd? Zo neen, kunnen deze van de richtlijn afwijkende bemestingsnormen dan al wel worden toegepast?

Mijnheer de minister, overweegt u derogaties in kwetsbare gebieden afhankelijk te maken van de resultaten van de metingen in het MAP-meetnet? Acht u het mogelijk dat op deze manier een sterker stimulerend effect van de resultaten van de meetcampagne kan uitgaan?

Overweegt u een afbakening van heel het grondgebied als kwetsbaar gebied, zoals door ons land ook werd beloofd tijdens de vierde Noordzeeministerconferentie van Esbjerg? Denkt u dat de doelstellingen uit de Europese kaderrichtlijn water en het decreet integraal waterbeheer kunnen worden gehaald zonder een integrale afbakening van het complete Vlaamse grondgebied als kwetsbaar gebied? Denkt u dat Vlaanderen, zonder een dergelijke afbakening van het volledige grondgebied als kwetsbaar gebied, op het vlak van biodiversiteit de vergelijking zal kunnen doorstaan met

Martens

andere Europese economische topregio's zoals Nederland, Duitsland en Denemarken, die deze integrale afbakening wel hebben doorgevoerd?

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister, het mestdossier is geen gemakkelijk dossier. Het zal moeilijk blijven om enerzijds te voldoen aan de Europese richtlijnen en anderzijds rekening te houden met de realiteit op het terrein. Die moeilijke oefening moet echter dringend gemaakt worden. U weet immers dat een vonnis nakend is. We hopen dat dit gunstig zal zijn, maar alles wijst op het tegenovergestelde.

Ik was bijzonder verbaasd om vast te stellen dat de kwaliteit van het water zo sterk is achteruitgegaan. Er zijn heel wat inspanningen gebeurd en maatregelen getroffen waardoor we op een bepaald moment een spectaculaire vooruitgang hebben geboekt. Voor de landbouwers was dat een hart onder de riem in het kader van de responsabilisering. Op zeer korte termijn was het effect op de waterkwaliteit zeer goed merkbaar. De vraag is nu hoe het komt dat de resultaten opnieuw zo slecht zijn. Mijnheer de minister, ik hoop dat u daar in uw antwoord een verklaring voor hebt.

Ik wil hier een optie naar voren schuiven die eventueel deze achteruitgang kan verklaren. In het begin van deze legislatuur hebt u de uitrijregeling versoepeld. Elke landbouwer weet dat dit zeer nefaste gevolgen kan hebben. Als er wordt bemest nadat de gewassen van het veld zijn gehaald terwijl dat veld gedurende een aantal maanden niet meer zal worden beteeld, dan is er geen sprake van bemesting maar van dumping. Een goede landbouwer bemest net voor er een gewas wordt geteeld zodat maximaal gebruik kan worden gemaakt van de ingebrachte voedingsstoffen. Misschien moet dus het effect worden nagegaan van de versoepeling van de uitrijregeling op de resultaten inzake de waterkwaliteit, te meer omdat ik tussen de regels heb begrepen dat u ook in de toekomst vrij soepel wilt blijven omgaan met de uitrijregeling.

Wat de afbakening van de kwetsbare gebieden betreft, heeft de vorige Vlaamse Regering een inspanning gedaan om een grote en moeilijke

stap vooruit te zetten. De helft van Vlaanderen is sindsdien kwetsbaar gebied. De heer Martens heeft er toen al voor gewaarschuwd, zij het niet in dit parlement, dat die vlieger misschien niet zou opgaan. Het was misschien eenvoudiger geweest, ook voor Europa, om van heel Vlaanderen kwetsbaar gebied te maken. Wij hebben dat toen om allerlei redenen niet gedurfd. We hebben dus de halve stap gezet. Spijtig genoeg was het bodemwater, voor Europa nochtans een zeer belangrijk element, niet opgenomen in die regeling.

Dat betekent dat we voor één van de criteria van de Europese richtlijn absoluut niet in orde zijn. Dat ziet er dus niet goed uit. Ik denk dat we in een fase gekomen zijn – gelet op de evolutie van het dossier en de stappen die we al hebben gezet – dat we het advies van de heer Martens moeten volgen, want we kunnen bijna niet anders.

Op die manier zal de Europese veroordeling een beetje verzacht worden. De veroordeling zal gaan over het verleden, maar dan kunnen we toch tonen dat we inspanningen doen. Voor de duidelijkheid op het terrein is het misschien best dat iedereen in Vlaanderen over dezelfde kam wordt geschoren, en dat we gevolg geven aan de vraag van de Europese Commissie om heel Vlaanderen als kwetsbaar gebied aan te duiden.

Mijnheer Martens, over derogatie heb ik een licht andere mening. Als we van heel Vlaanderen kwetsbaar gebied maken en geen derogatie toekennen, zullen we met ongelooflijke problemen worden geconfronteerd op het vlak van de uitvoerbaarheid. Ik zou stapsgewijs initiatieven nemen. In andere landen is er ook een verdedigbare derogatie, en wordt de norm wel gehaald. We moeten er natuurlijk voor zorgen dat de norm niet zorgt voor verdere eutrofiëring en nitraatvervuiling.

Mijnheer de minister, er zijn natuurlijk nog andere aspecten van het mestbeleid, maar die zullen we binnenkort in de commissie bespreken.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, het is inderdaad een heel complex en moeilijk dossier. Ik had ook liever een grotere procentuele daling gezien. Mijnheer de minister, ik denk dat de

Matthijs

bevoegde administratie de redenen hiervan moet opzoeken.

We moeten ook stellen dat 60 percent wel in orde is. Het zou inderdaad moeten gaan over veel minder dan 40 percent, maar één overschrijding is voldoende om te worden aangemerkt als overschrijding.

Mevrouw Dua, u verwijst naar een uitzondering op de uitrijregeling voor een periode van 8 of 9 dagen. U kunt hierover gelijk hebben, maar dat gebeurde in zeer beperkte gebieden. Ik denk niet dat er gebieden in West-Vlaanderen bij waren. Ik herinner me de kaarten, en ik denk niet dat die regio's er deel van uitmaakten.

Het seizoen 2003-2004 was nat, en dat was nu minder het geval, maar we moeten naar de oorzaken zoeken. Mevrouw Dua, de verklaring die u geeft, gaat niet helemaal op.

De heer Patrick Lachaert: Ik denk dat er tijdens de vorige legislatuur ook één keer een uitzondering werd gemaakt.

De heer Erik Matthijs: Het gaat ook om een noodtoestand.

Mevrouw Vera Dua: Ik verneem van mensen op het terrein dat het nu niet echt nodig was om de uitzondering toe te staan.

Mijnheer de voorzitter, wat u zegt, klopt.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het nu ging over een uitzondering in kwetsbare gebieden, waar wettelijk geregeld is dat het uitrijverbod op 1 september ingaat. Mijnheer de minister, u hebt nu een aantal dagen respijt gegeven.

Het decreet voorziet alleen in een uitzondering voor de niet-kwetsbare gebieden, meer bepaald bij uitzonderlijke weersomstandigheden. Mijnheer de minister, in feite hebt u illegaal, zonder wettelijke basis, een uitzondering toegestaan.

Minister Kris Peeters: Ik had voorbeelden.

De heer Bart Martens: Ik denk dat de voorbeelden uit het verleden gingen over de niet-kwets-

bare gebieden. Ik denk dat toen het decreet werd gevolgd.

Mevrouw Vera Dua: Wetenschappers zeiden dat het belangrijkste element voor de grote verbetering, van 60 percent vervuiling naar 30 percent vervuiling, de verscherping van de uitrijregeling was. Ook de landbouwers weten dat. Elke boer weet dat bemesten na de oogst niet goed is.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik wil nog zeggen dat de versoepeling van de uitrijregeling in 2002 niet alleen ging over de niet-kwetsbare gebieden. De mensen die nu vragen dat de minister strenger optreedt dan zijn voorgangers, verwijten hem dat hij iets doet wat vergelijkbaar is met wat in het verleden gebeurde.

Mijnheer Martens, u bent inderdaad bekommerd om de kwaliteit van het water. Ik denk dat iedereen daarover bekommerd is. Het aandeel van de landbouw in deze problematiek wordt hier naar voren gebracht, wat aantoont dat het inderdaad belangrijk is om aan het MAP te werken.

Mijnheer de minister, enkele weken geleden hebt u een nieuwe visietekst over MAP 3 voorgesteld. Daarin meen ik te lezen dat u werkt aan een positief stimulerend beleid. Als we resultaten willen boeken en iedereen mee willen laten werken aan de verbetering van de kwaliteit van het water, moet er effectief een positief stimulerend beleid zijn.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, het zou wel eens kunnen dat weersomstandigheden een zeer grote invloed hebben op het resultaat van de metingen.

Mijnheer de minister, kunt u medelen hoeveel beheersovereenkomsten voor perceelsranden er zijn en welk bedrag hiervoor tot nu toe werd ingeschreven. Het is bijzonder belangrijk – en landbouworganisaties zouden daarbij een bondgenoot moeten zijn – dat hier nog meer aandacht aan wordt besteed.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er is vandaag een discussie over de uitrijregeling. Als door omstandigheden, bijvoorbeeld water, de voorraden vol zijn, is het mogelijk dat uitzonderingen moeten worden toegestaan.

Mijnheer de minister, is het niet mogelijk om in die omstandigheden gebruik te maken van de leegstaande voorraadkuipen van de bedrijven die stopzettingsvergoedingen hebben gekregen? Misschien kan dat een vorm van nabuurschap zijn, zoals we dat ook kennen voor de mestregeling. Kunnen we er niet over nadenken of in bepaalde omstandigheden de landbouwers daar gebruik van kunnen maken? Als de mest kan worden uitgevoerd, enkele dagen voor het land wordt bezaaid of beplant, kan van deze voorraad gebruik worden gemaakt. Het is misschien een dom denkspoor, maar we moeten er wel even over nadenken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit is een interessante discussie, maar het gaat inderdaad om een erg moeilijk dossier. Ik ben volop bezig met MAP 3 en alle voorstellen zijn welkom. Ik wil komen tot goede besluitvorming.

Er kan inderdaad vastgesteld worden dat in Vlaanderen tijdens de periode juli 2004-mei 2005 op 41 percent van de meetplaatsen van het uitgebreide MAP-meetnet de nitraatconcentratie minstens eenmaal op de maandelijkse metingen de drempel van 50 milligram nitraat per liter water overschreed. Er zijn uitspraken gedaan dat sinds het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering de nitraten naar omhoog zijn gegaan, maar in de periode juli 2003-juli 2004 haalden we nog 45 percent. Mevrouw Dua, u verwijst naar de periode juli 2002-juli 2003, toen we 32 percent haalden. Op het einde van de vorige legislatuur is er spijtig genoeg een sterke stijging geweest.

Mevrouw Vera Dua: Daar is een verklaring voor.

Minister Kris Peeters: Er zal hier ook wel een verklaring voor zijn. Het is niet zo dat er plots een stijging is. Er is zelfs een vermindering. Ik hoop om nog lager te gaan dan die 32 percent en de opwaartse trend tegen te gaan. We hebben nu al een daling van 45 naar 41 percent.

Er moet ook worden gekeken naar de verschillende bekkens, waar er onderling grote verschillen zijn. De Leie bijvoorbeeld, die in de periode 1999-2000 op 90 percent zat, zit nog altijd op 80 percent. Dat was in juli 2003-juli 2004 ook zo. Er zijn gelukkig ook andere voorbeelden, die een sterke daling kennen, zoals de Brugse Polders, waar er een daling is met 8 procentpunten. Die 41 percent is een hoog cijfer, maar het moet worden genuanceerd.

Deze cijfers geven de conclusie mee dat er nog veel werk aan de winkel is. We zijn aan het overleggen met de Vlaamse Milieumaatschappij, de Mestbank, de landbouworganisaties en de milieubeweging om na te gaan hoe een en ander kan worden verklaard. Voor die 45 percent wordt naar de weersomstandigheden verwezen, die een niet onbelangrijke rol spelen. Ik heb gevraagd om meer tekst en uitleg te krijgen over de recente cijfers.

Vanaf september is er een uitrijverbod in kwetsbare zones. Nederland heeft vorig jaar voor een beperkte periode in een afwijking voorzien. In Vlaanderen is dat ook gebeurd voor een heel beperkte periode en onder een aantal voorwaarden.

Mevrouw Dua, u weet dat dit ook op een andere manier kan worden opgelost, maar daar maak ik me meer zorgen over. Het is niet eenvoudig om mest op de velden uit te rijden als de weersomstandigheden dat niet toelaten. We hebben toen geen illegaliteit beoefend, maar wel de rechtsfiguur van de overmacht. Dit duidt een aantal handelingen juridisch. Ik wil daar geen tweede keer mee geconfronteerd worden, en we zullen daarover in MAP 3 een regeling treffen.

Er zijn ook milieutechnische elementen over de periode wanneer er moet worden gestopt met het uitrijden van mest omdat het dan meer gaat over – zoals u het scherp stelt – dumpen.

U verwijst naar het Natuurrapport 2005 en vraagt welke conclusies ik daaruit trek. Het hoofdstuk Vermesting is vrij duidelijk. Er wordt verwezen naar biotische basismilieukwaliteit en er wordt gewerkt met ecologische richtwaarden. De vaststelling dat slechts 26 percent van de meetplaatsen oppervlaktewater voldoen aan de basismilieukwaliteit uit Vlarem voor nutriënten, werd reeds eerder gerapporteerd in het jaarrapport van de

Peeters

VMM voor 2003. De analyse in het NARA 2005 over de ecologische kwaliteit is richtinggevend. De conclusies van eerdere analyses door de VMM over de vereiste waterkwaliteit om eutrofiëring te vermijden, wijzen in dezelfde richting. Het probleem is ernstig en MAP 3 zal daar concrete antwoorden op moeten bieden. Ik kan echter nu nog geen conclusies trekken uit de rapporten. Dat zal op het juiste moment gebeuren en we zullen daar verder over discussiëren tijdens de bespreking van het nieuwe mestactieplan.

Ik heb aan de bevoegde administraties – Aminal, afdeling Water voor grondwater en de VMM voor de twee oppervlaktewatercriteria – reeds voorbereidende analyses gevraagd met betrekking tot de afbakening van kwetsbare zones, zowel wat betreft het oppervlakte- als het grondwater. Een herziening van de afbakening van kwetsbare zones wordt door de nitraatrichtlijn tegen einde 2005 opgelegd.

Zowel uit de meetgegevens als uit de modellering van de VMM blijkt dat de nutriëntverliezen in West-Vlaanderen groot blijven, zowel in concentraties als in vrachten uitgedrukt. De waterkwaliteit die begin de jaren negentig en daarvoor in die provincie uitermate slecht was, is verbeterd, maar er blijft nog een lange weg te gaan voor de basismilieukwaliteit bereikt zal zijn, vooral inzake nutriënten.

Ik ben op dit moment bezig met een nieuw mestactieplan en ik herhaal dat voorstellen meer dan welkom zijn. In dat MAP staan de doelstellingen uit de Europese nitraatrichtlijn en de waterkwaliteit centraal, met respect voor de andere richtlijnen. We zien daar nauwlettend op toe. Tijdens de volgende weken zal ik daar concrete voorstellen over doen.

De vorige Vlaamse Regering heeft de beslissing genomen om derogatie toe te staan. In het kader van de komende gesprekken met de Europese Commissie zal dit een element van het dossier zijn. Mevrouw Dua, tijdens de vorige legislatuur heeft de minister-president zich geëngageerd in verband met dynamische kaarten voor kwetsbare gebieden. Ik vermoed dat u daarbij was.

Mevrouw Vera Dua: Bedoelt u ten aanzien van Europa?

Minister Kris Peeters: Neen, voor Vlaanderen.

Mevrouw Vera Dua: U moet dat voortzetten en dat is niet simpel.

Minister Kris Peeters: U zegt enerzijds dat er flexibele dynamische kaarten moeten komen, maar anderzijds is daar weinig mee aan te vangen als alles kwetsbaar gebied is. Dat even terzijde.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, u zegt dat de vorige Vlaamse Regering de derogaties heeft goedgekeurd. Heeft het Europees Nitraatcomité die ook goedgekeurd?

Minister Kris Peeters: Mijn antwoord is dat we dit zullen meenemen in de gesprekken met de Europese Commissie. Ik zal daar voorlopig niets meer over zeggen. Ik zal het wel nog eens nachecken.

Elk antwoord is een voorafname op datgene waarmee ik volop bezig ben, namelijk een nieuw mestactieplan. Ik zal me niet laten verleiden tot antwoorden die dan niet terug te vinden zijn in de voorstellen.

U had nog een vraag over de vierde Noordzeeconferentie in Denemarken en ik heb daar een hele zoektocht naar moeten doen. Mevrouw De Galan heeft toen namens België het woord gevoerd. De eerste vraag is natuurlijk of mevrouw De Galan over het 'engagement' overleg heeft gepleegd met de regio's. Ik heb na lang speuren een document te pakken gekregen dat over de verklaring gaat. Op bladzijde 21, nummer 31 staat dat men er bij de bevoegde ministers op aandringt dat men ter bescherming van het Noordzeemilieu een verdere reductie van de nutriënteninbreng in de Noordzee wil realiseren.

De heer Bart Martens: Er is meer gezegd dan dat alleen.

Minister Kris Peeters: Als ik de hele tekst moet voorlezen, dan zijn we nog wel een tijdje zoet. Ik haal hier echter geen verplichting uit, maar misschien verschillen we op dat vlak van mening.

Dat maakt de problematiek van de eutrofiëring en de nutriënteninbreng in de Noordzee niet minder ernstig. Laat daar geen misverstand over bestaan. U spreekt in uw vraag over beloven, maar dat vind ik nergens terug. Het is een inspanningsverbintenis die is wat ze is. Ik wil graag met u de

Peeters

tekst eens uitpluizen om na te gaan of die verder gaat dan wat ik eronder versta.

Mevrouw Dua, het arrest gaat over de situatie in 1999 zonder dat er rekening wordt gehouden met de inspanningen die nadien zijn gebeurd. Mevrouw Rombouts, ik denk dat een positief stimulerend beleid heel belangrijk is. Mijneer De Meyer, ik kan onmogelijk nu een volledig antwoord geven in verband met de beheersovereenkomsten. Mijneer Callens, ik zal uw suggestie om in opslagcapaciteit te voorzien laten onderzoeken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zult het me niet kwalijk nemen dat ik het nogal ontwijkend vind. U zegt bijna over alles dat het in het MAP 3 zal worden aangepakt en dat we moeten afwachten. Ik had graag een tipje van de sluier opgelicht gekregen, te meer omdat u zelf al de krachtlijnen van het MAP 3 naar buiten hebt gebracht. Ik moet zeggen dat die me op sommige punten niet geruststellen.

Over de kwetsbare gebieden zegt u nagenoeg niets, ook niet over de uitbreiding ervan. Laat staan dat er iets wordt gezegd over een aanscherping van de bemestingsnormen in kwetsbare gebieden. Er staat wel in dat de veestapel nog kan toenemen en dat veeteeltbedrijven opnieuw kunnen groeien. Voor ons mag dat, als dat niet leidt tot een nieuwe stijging van de veestapel. In de krachtlijnen laat u dat echter wel toe. Dat zal de problemen alleen maar erger maken in plaats van ze op te lossen.

Uw uitspraken over de uitrijregeling maken me ook ongerust. Het klopt uiteraard dat bijzondere weersomstandigheden het voor landbouwers onmogelijk kunnen maken om voor het intreden van de verbodsperiode de mestkelders leeg te maken. Teelttechnisch is daar ook geen enkele noodzaak toe. De gewassen die in de winterperiode nog geteeld worden, hebben voldoende aan de nitraatresidu's in de bodem. Het voortgangsrapport van de Mestbank heeft uitgewezen dat daar nog heel wat residu's in overblijven, veel meer dan de wettelijke normen toelaten.

Als de weersomstandigheden het niet toelaten dat er voor de verbodsperiode wordt uitgereden, dan kunnen we de suggestie van de heer Callens overwegen. We moeten zoeken naar extra opslagcapaciteit om de mest dan in de voorjaarsperiode te kunnen uitrijden. Dan kunnen de meststoffen ook daadwerkelijk door de gewassen worden opgenomen.

Wat de derogaties betreft, blijf ik ook op mijn honger zitten. U kunt niet bevestigen of ontkennen dat Europa zijn fiat heeft gegeven. Dat is niet onbelangrijk. Ik ga ervan uit dat als we meer soepele normen toepassen we geen goedkeuring van Europa hebben gekregen. Bijgevolg zijn we juridisch niet in orde met de nitraatrichtlijn. We kunnen nog ernstig op de vingers worden getikt door de Europese Commissie en mogen een nieuwe ingebrekestellingsprocedure verwachten. Dat komt de rechtszekerheid binnen de sector zeker niet ten goede.

Het citaat dat u voorlas over de Vierde Noordzeeconferentie kende ik niet. Ik weet wel zeker dat er een engagement is aangegaan door de verschillende staten om het hele afwatergebied naar de Noordzee als kwetsbare zone aan te duiden. Ik zal dat nog eens opzoeken en ter beschikking stellen van uzelf en de commissieleden.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua. Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister blijft inderdaad nogal vaag. Ik vermoed dat we nog gelegenheid genoeg zullen krijgen om gedetailleerd op dit dossier in te gaan.

Mijnheer de minister, u zegt dat er een engagement was om op een soepele manier de kaarten te kunnen wijzigen. Dat is gebeurd op vraag van de landbouworganisaties. Ik vond dat niet zo'n goede zaak, ook niet voor de landbouwers. Boer x weet nooit op voorhand of hij volgend jaar al dan niet in kwetsbaar gebied zal liggen. Er wordt bovendien uitgegaan van het feit dat de wijziging van de kaart telkens een verkleining zal zijn van het kwetsbare gebied. Als een boer goede resultaten haalt, zou zijn zone uit het kwetsbare gebied worden gehaald. De gegevens wijzen echter op het omgekeerde, namelijk dat het resultaat slechter is geworden. Er zullen een paar zones uit het kwetsbare gebied verdwijnen, maar andere zullen

Dua

erin vallen. Ik heb het altijd een moeilijke oefening gevonden, maar u bent verplicht om die elk jaar opnieuw te maken, tenzij ervoor wordt gekozen om een groot deel of het hele Vlaamse gebied kwetsbaar te maken. Op die manier weten boeren waar ze staan en moeten ze niet elk jaar met een bang hart afwachten wat er zal gebeuren met de resultaten van de metingen.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de minister, ik wil twee bedenkingen maken. Binnen deze commissie en zelfs binnen uw meerderheid zullen nog zeer boeiende discussies volgen over dit thema.

Iedereen zegt dat dit een moeilijk dossier is. Ik sta waarschijnlijk alleen met de stelling dat dit helemaal niet zo hoeft te zijn, als maar wordt afgestapt van de filosofie die de voorbije vijftien jaar is gevolgd. Er was eerst MAP 1, waarop verder is geborduurd voor de opmaak van MAP 2 en MAP 2bis. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat u voor MAP 3 voortgaat in de filosofie van MAP 2.

U lonkt dikwijls naar deze kant wanneer u zegt dat u nog op voorstellen wacht. U verwacht blijkbaar wat ruggeleuning voor uw visie. Ik heb al een tekst klaar en ik zal u daar volgende week mee verheugen. U moet de politieke moed opbrengen om de problemen aan te pakken daar waar ze zich stellen.

Ik wil niet op het debat vooruitlopen. Een van onze uitgangspunten is alvast dat mest niet a priori als een afvalstof moet worden beschouwd. Indien we mest als een economische grondstof beschouwen, krijgen we een heel ander verhaal.

We moeten de koe bij de hoorns durven pakken. Ik stel vast dat een bepaalde zijde steeds tegen het mestoverschot ageert. Diezelfde zijde kant zich evenwel steeds opnieuw tegen de aangeboden oplossingen. Ik wil deze mogelijke oplossingen hier niet allemaal opsommen. Het gaat vooral om mestverwerking en -lozing.

Daarnet is hier even over een uitrijregeling gesproken. Als we nu een zaak niet decretaal kunnen bepalen, zijn het wel de klimatologische omstan-

digheden. We moeten bijzonder voorzichtig zijn met het bepalen van begin- en einddata van uitrijregelingen.

Er wordt hier ook vaak naar een Europees arrest verwezen. Tijdens dergelijke discussies wordt de Europese paraplu telkens weer opengetrokken. Zeker wat dit onderwerp betreft, hebben wij steeds onze bedenkingen bij de rol van de EU geformuleerd. Ik ben ervan overtuigd dat heel wat mensen onze mening delen. Gisteren is ook een Europees arrest gevelde. De mensen zijn de Europese mentaliteit inzake regelgeving stilaan beu. De basis begint bepaalde Europese normen en regels in vraag te stellen. Het politieke milieu heeft evenwel niet de moed om de Europese Commissie met de vinger te wijzen. In dit verband mag ik zeker naar het gezond boerenverstand verwijzen. De mensen op het terrein vinden het keurslijf, de betutteling en de extreme regelgeving van de Europese Commissie onrechtvaardig. Het gaat niet langer op om de haverklap de Europese paraplu te openen. De politici moeten begrijpen wat er aan de basis leeft. We moeten bepaalde aspecten van het Europees beleid in twijfel durven trekken.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Wymeersch, dat is een heel andere discussie. U stelt de zaken veel te ongenueanceerd. De Europese overheid wordt met alle zonden van de Europese lidstaten en regio's beladen. We moeten ons tevens vragen over de individuele politieke verantwoordelijkheid van deze landen en regio's durven stellen.

Vroeger beschouwde Frankrijk Duitsland als de vijand. Nu vinden veel Europeanen blijkbaar de Europese Commissie de vijand. Zo blijven we onder elkaar bezig. De geschiedenis toont aan waartoe die houding leidt.

Het economisch project van de EU is voor ons van groot belang. Indien Vlaanderen alleen tegen China of tegen de VS ten strijde wil trekken, zal het snel ten onder gaan.

De heer Frans Wymeersch: We kunnen enkel vaststellen dat het Europees milieubeleid het economisch project vaak in de wielen rijdt.

De heer Patrick Lachaert: De vraag is hoe het Europees project door de lidstaten wordt vertaald. Dat is niet altijd even duidelijk.

Mevrouw Vera Dua: Blijkbaar vindt het Vlaams Belang dat de landbouwers geen Europese steun meer moeten krijgen. Het is natuurlijk gemakkelijker om tegen het Europese milieubeleid, maar voor de Europese landbouwsteun te zijn. De helft van de Europese begrotingsmiddelen gaat naar landbouwers. Dit lijkt me geen ongepaste nuanceering.

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw Dua, ik vind uw opmerking volledig terecht.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, zodra ik hier een concreet voorstel kan voorleggen, zullen we nog tijd genoeg hebben om het debat voort te zetten. Bepaalde mensen vinden mijn antwoorden teleurstellend. Ik pleeg overleg over deze materie. Ik blijf praten met de mensen die een inbreng doen. Ik zal de beschikbare expertise verzamelen en deze commissie zo snel mogelijk voorstellen voorleggen. Het is mijn bedoeling deze problematiek tot een goed einde te brengen. Ondertussen zal ik alle vragen met eenzelfde duidelijkheid blijven beantwoorden. De ontgoocheling bij de vraagstellers zal allicht ook dezelfde blijven.

Mevrouw Dua, u stelt dat tijdens de vorige legislatuur afspraken werden gemaakt over de flexibele kaarten. De komende weken zullen we daarover concrete voorstellen formuleren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van 50.000 hectare beheerde natuur tegen 2007

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van 50.000 hectare beheerde natuur tegen 2007.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uit het Natuurrapport of NARA dat door het Instituut voor

Natuurbehoud werd opgesteld en op 18 mei 2005 aan de minister werd voorgesteld, blijkt dat de toestand van de Vlaamse natuur en biodiversiteit zorgwekkend is. Steeds meer planten- en diersoorten in Vlaanderen zijn met uitsterven bedreigd of zijn reeds verdwenen. De doelstelling uit het regeerakkoord om 'de biologische diversiteit te behouden, herstellen en versterken' lijkt daarbij ernstig in het gedrang te komen.

Uit het NARA blijkt dat reservaten een belangrijk instrument zijn om de biologische diversiteit te behouden, herstellen en versterken, ook al is zelfs de natuur in natuurgebieden bedreigd, in het bijzonder door de algemene milieudruk en door de grote mate van versnippering. Het NARA besluit dan ook op pagina 369 dat bijkomende inspanningen nodig zijn voor de uitbreiding, de ontsnippering, de inrichting en het beheer van reservaten.

In het Milieubeleidsplan 2003-2007 werd als doelstelling opgenomen om tegen 2007 50.000 hectare of 3,7 percent van het Vlaamse grondgebied onder effectief natuurbeheer te brengen. Deze doelstelling werd opgenomen bij de plandoelstellingen in het Milieubeleidsplan en is dus bindend. Uit het Natuurrapport blijkt evenwel dat het onmogelijk is om de doelstelling van 50.000 hectare tegen 2007 te realiseren bij een ongewijzigd beleid.

De regering verwijst graag naar de specifieke positie van Vlaanderen als stedelijke en geïndustrialiseerde regio en wil daarom inzake biodiversiteit slechts de vergelijking kunnen doorstaan met andere Europese economische topregio's. Ook op dat vlak bevat het NARA interessante cijfers. Vlaanderen doet het blijkbaar veel slechter dan andere, dichtbevolkte economische topregio's zoals Nederland, Nordrhein-Westfalen, Île-de-France en Groot-Londen. Vlaanderen heeft het kleinste percentage natuurreservaat per eenheid bevolkingsdichtheid, zowel als we de huidige stand van zaken als de nog niet-gerealiseerde doelstelling voor 2007 als uitgangspunt nemen.

Mijnheer de minister, daarom kreeg ik graag een antwoord op volgende vragen. Blijft u vasthouden aan de doelstellingen inzake de te realiseren oppervlakte beheerde natuur zoals werd vastgelegd in het milieubeleidsplan en het regeerakkoord? Zo ja, hoe rijmt u dit met het feit dat in de begroting voor de aankoop van natuur minder middelen staan ingeschreven, terwijl uit het

Martens

Natuurrapport blijkt dat een inhaaloperatie noodzakelijk is? Hoeveel hectare werd er sinds het begin van de legislatuur als natuurreservaat erkend? En hoeveel hectare ligt nog klaar om erkend te worden? Hoe komt het dat de duur voor erkenning zo lang is?

Blijft u vasthouden aan het voornemen uit het regeerakkoord om Vlaanderen inzake biodiversiteit aansluiting te laten vinden bij andere Europese economische topregio's? Zo ja, denkt u dat dit onder meer moet gebeuren door het percentage beheerde natuur per eenheid van bevolkingsdichtheid in Vlaanderen aansluiting te laten vinden bij de waarden in andere dichtbevolkte Europese economische topregio's? Voorziet u dat er in het toekomstige Milieubeleidsplan een opwaartse herziening van de doelstelling voor oppervlakte natuur in beheer zal moeten komen om een dergelijke aansluiting te realiseren?

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de heer Martens. Ik zal niet herhalen wat in het NARA staat, maar de algemene conclusie luidt dat het niet goed gaat met Vlaanderen op het vlak van de biodiversiteit. Er is wel een inhaalbeweging gebeurd, maar toch hinken we nog steeds achterop, niet alleen in vergelijking met de Europese landen, maar zelfs in vergelijking met gelijkaardige regio's.

Mijnheer de minister, ik vermoed dat we van mening verschillen. Het is altijd goed voor de politieke discussie om aan te tonen wat dat verschil precies inhoudt. Als we iets willen doen voor de natuur in Vlaanderen, moet er een driesporenbeleid worden gevoerd.

Het eerste spoor bestaat erin om overal de natuurwaarden zo veel mogelijk te handhaven of te herstellen zodat er een basiskwaliteit is. Dit spoor heeft te maken met duurzame landbouw en duurzame recreatie. We moeten ervoor zorgen dat er in Vlaanderen toch nog iets van natuur overblijft en de bestemming zodanig maken dat de weinige natuur waarover we beschikken ruimtelijk beschermd wordt. Hieronder valt ook de discussie over de afbakening. Ik denk dat de Vlaamse

Regering de decretaal vastgelegde afspraken terzake uitvoert. Een versnelling is nodig, want in feite had de afbakening reeds in orde moeten zijn. Het is natuurlijk een moeilijke oefening.

Over het tweede spoor verschillen we van mening. Het klassieke aankoopbeleid blijft essentieel. Gebieden die heel waardevol zijn op het vlak van soorten of biotopen of gebieden die het potentieel bezitten om er een heel waardevol natuurgebied van te maken, moeten worden aangekocht. Uit de grafieken van de aankopen merken we nu, na een eerdere stijging, een dipje. Ik hoop dat daar snel verandering in zal komen. Er moet hoe dan ook in middelen voor het aankoopbeleid worden voorzien.

Het derde spoor bestaat uit de algemene verhoging van natuurwaarden via natuurinrichting en allerlei ander inspanningen. De VMM is daar trouwens erg goed in.

Deze drie sporen moeten steeds worden bewandeld, want anders zal de inhaaloperatie nooit lukken. We vinden het daarom heel erg dat er wordt gesnoeid in de aankoopkredieten. We hebben gepoogd om de heer Martens te helpen door een amendement op de begrotingscontrole in te dienen om zo de kredieten te verhogen. We blijven aanhouden, zodat het in de toekomst misschien wel lukt.

Mijnheer de minister, ik wil erop aandringen om de inhaalbeweging die werd ingezet, voort te zetten, want anders zullen we nooit de minimumkwaliteit halen op het vlak van oppervlakte die essentieel is voor het voortbestaan van een aantal soorten. We moeten daarenboven ook zorgen voor verbingsgebieden indien we de natuur in Vlaanderen veilig willen stellen.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Dua, de minister heeft bij de begrotingscontrole duidelijk aangetoond dat de kredieten op hetzelfde niveau gebleven zijn.

Ik ben bovendien niet overtuigd van de absolute noodzaak aan een aankoopbeleid. In sommige gevallen is zo'n aankoop een heel dure kwestie. Er zijn andere manieren om de eigenaars, vaak openbare besturen, te stimuleren.

Matthijs

Mijnheer Martens, de regering is nu 8 of 9 maanden bezig. Tijdens de regeringsonderhandelingen werden duidelijke afspraken gemaakt over de afbakeningen. Alle sectoren moeten op een gelijkwaardige wijze aan bod komen. We hebben afgesproken om de engagementen uit het Structuurplan en uit de regeringsverklaring na te komen.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Martens verwijst naar het Natuurrapport van dit jaar, maar er zijn ook Natuurrapporten uit vorige jaren. Ik hoorde net een voormalige minister lessen geven aan de nieuwe minister. Wellicht is dat heel eervol en ook leerrijk voor de nieuwe minister, maar in het Natuurrapport van vorig jaar lees ik dat de vooropgestelde beleidsdoelstelling uit het regeerakkoord van 1999, namelijk het streven naar een jaarlijkse aankoop van 3000 hectare natuurterrein, niet werd gehaald. Ik lees ook dat de beleidsdoelstelling om tegen 2002 3000 hectare bosreservaat te halen, niet werd bereikt. Ik lees ook de waarschuwing dat de beleidsdoelstelling van vorig jaar en het jaar daarvoor van 50.000 hectare natuur- en bosreservaat tegen 2007 niet zou worden gehaald. De indruk wordt gewekt dat minister Peeters slecht bezig is, maar ook uit het verleden moeten lessen worden getrokken.

Mijnheer de minister, in het regeerakkoord lees ik dat er een evaluatie zal komen van alle instrumenten die worden gebruikt, onder meer de aankoop en de subsidiëring van aankoop. Hebt u al enig idee hoe het zit met de evaluatie, want ze is cruciaal en elementair om het beleid voor de komende jaren te bepalen.

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw Dua, het doel is van belang. De wijze waarop dat doel wordt bereikt, is alleen van belang voor degenen die fanatiek ideologisch zijn.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in het derde Milieubeleidsplan voor 2003-2007 werd de plandoelstelling opgenomen om tijdens deze planperiode 50.000 hectare met een effectief natuurbeheer te realiseren. Het

is belangrijk om te weten dat daarin worden meegerekend: erkend natuur- of bosreservaat, Vlaams natuur- en bosreservaat en natuurgebied met een goedgekeurd beheerplan.

De plandoelstelling is bindend, zoals alle doelstellingen die werden opgenomen in het Milieubeleidsplan. In het Milieubeleidsplan zelf wordt echter gesteld dat 'het hardere engagement maar geldt binnen de krijtlijnen van de beschikbare middelen'. In de regeringsbeslissing van 19 september 2003, tot vaststelling van het Milieubeleidsplan, werd daaraan toegevoegd 'dat jaarlijks, in functie van de beschikbare middelen, de meest efficiënte en effectieve weg zal worden gekozen om de doelstellingen uit het milieubeleidsplan, eventueel afgesteld op het nieuwe regeerakkoord, te bereiken'. Onder voorwaarde van deze specificaties sta ik volledig achter de plandoelstellingen van het Milieubeleidsplan.

In 2002 bedroeg de oppervlakte onder dergelijk 'effectief natuurbeheer' ongeveer 28.698 hectare en in 2004 ongeveer 32.700 hectare. De stijging is dus niet mijn verdienste. We hebben 65 percent van de plandoelstelling bereikt.

In het Natuurrapport wordt dan ook niet gesteld dat de inhaaloperatie noodzakelijkerwijze en exclusief betrekking moet hebben op verwerven door de overheid. Het verwerven van terreinen is één van de acht aanbevelingen die in het Natuurrapport terzake geformuleerd worden.

In het Milieubeleidsplan staat dat er in de eerste plaats een efficiëntieverhoging nodig is van de aankoopprocedures. Specifieke aandacht moet worden besteed aan de verfijning van het instrumentarium en aan een verduidelijking van onder meer de eigendomsoverdracht, de pachtuittrekingsvergoeding, de grondruil en de afbakening van de uitbreidingszone. Ik wil de prioriteit leggen bij deze efficiëntieverhoging en voor het overige te werk gaan volgens het belangrijke adagium 'vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen'. Ik wil meer doen dan enkel aankopen, maar wil iedereen motiveren om te investeren in het halen van de doelstelling.

Sinds het begin van de legislatuur heb ik bij ministerieel besluit 309.7990 hectare aan bijkomend privé-natuurreservaat erkend. Momenteel werden al 29 voorstellen administratief afgehandeld.

Peeters

Daarvan ligt de ontwerperkenning ter ondertekening voor. Het gaat om een totale oppervlakte van 476,0296 hectare. Bij de administratie zit momenteel nog ongeveer 1752 hectare in de procedure.

Mijnheer Martens, u hebt gelijk dat de duur voor een erkenning lang is. Ik heb aan mijn administratie gevraagd om na te gaan of de adviesprocedure verder kan worden gestroomlijnd zodat de administratieve lasten en de termijn verder kunnen worden verlaagd.

Met de doelstelling om qua biodiversiteit aansluiting te vinden bij andere Europese topregio's, bouwt het regeerakkoord voort op het Pact van Vilvoorde. Tegelijk is er sprake van een 'objectieve evaluatie', om tot een betere instrumentenmix te komen. Het voornemen van een 'objectieve evaluatie' impliceert dat alle regeringspartners het erover eens zijn dat er zich een open vraag aandient. Ik blijf me vanzelfsprekend scharen achter de doelstellingen van het regeerakkoord. We werken aan de objectieve evaluatie.

Mevrouw Dua, in tussentijd worden ook nog zaken aangekocht, maar we besteden enige zorg aan die aankopen. We houden rekening met de prijs en kijken goed wat we aankopen.

Het Natuurrapport levert een eerste aanzet tot de voorgenomen objectieve evaluatie, en dit vanuit het oogpunt van de effectiviteit. Vanuit dat oogpunt is het zeer waarschijnlijk dat een toename van het percentage beheerde natuur per eenheid bevolking zal leiden tot meer – of minstens tot een meer robuuste – biodiversiteit in Vlaanderen. Nogmaals, daarmee is nog niet veel gezegd over de wijze waarop deze oppervlakte doelstelling gehaald moet worden. Over de doelstellingen van een volgend Milieubeleidsplan wens ik me vooralsnog niet uit te spreken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het klopt dat in het Milieubeleidsplan staat dat de doelstellingen voor het aankoopbeleid slechts gelden indien er in de begroting middelen ter beschikking worden gesteld. Bij de doelstelling in het regeerakkoord wordt die kanttekening echter niet gemaakt. Aan het engagement in het regeerakkoord om ons op het vlak van biodiver-

siteit te meten met de andere economische topregio's binnen Europa, wordt evenmin een beperkende maatregel toegevoegd. We zullen in het licht van de meerjarenbegroting dus moeten bekijken of we al dan niet in extra middelen zullen moeten voorzien.

Ik besef ook dat in het Natuurrapport meerdere aanbevelingen staan om de achteruitgang van de biodiversiteit te stuiten. In het regeerakkoord werd het engagement opgenomen om een objectieve evaluatie te maken van de verschillende instrumenten in het natuurbeleid gaande van aankoop tot beheersubsidies.

Zodra de resultaten van de objectieve evaluatie bekend zijn, kunnen we nagaan welke instrumenten we prioritair kunnen inzetten en in hoeveel middelen we voor elk instrument moeten voorzien om alsnog de doelstellingen van het Vlaams regeerakkoord en van de beleidsnota te halen. We zijn in dit verband internationale engagements aangegaan. We moeten de achteruitgang van de biodiversiteit tegen 2010 stoppen. We moeten onderzoeken hoe we dit engagement alsnog kunnen waarmaken.

Mijnheer de minister, ik ben verheugd dat u het plan hebt opgevat om de lange tijdsduur van de erkenningsprocedures bij te stellen. Het duurt momenteel langer om een erkenning als natuurreservaat dan om een bouwvergunning te krijgen. In bepaalde gevallen zijn tussen het indienen van de aanvraag en de uiteindelijke erkenning meer dan 2000 dagen verstreken. Gemiddeld duurt de erkenningsprocedure 600 dagen. Ik ga ervan uit dat u, samen met de bevoegde administratieve diensten, zult nagaan hoe deze procedure kan worden versneld. Niemand heeft er baat bij dat deze dossiers zo lang blijven aanslepen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het verlenen van verkavelingsvergunningen voor vervuilde sites

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dua tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leef-

Voorzitter

milieu en Natuur, over het verlenen van verkavelingsvergunningen voor vervuilde sites.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de voorzitter, deze vraag om uitleg betreft een dossier dat heel wat ophef heeft veroorzaakt. Ik zou deze zaak evenwel willen opentrekken en het hier over het functioneren van onze regelgeving willen hebben. Hoewel dergelijke gevallen niet frequent zijn, weet ik immers dat ze zich al een aantal keren hebben voorgedaan.

In januari 2005 heeft het stadsbestuur van Gent een Gentse familie een verkavelingsvergunning verleend. Aangezien het dossier al lang aansleept, kent ondertussen iedereen in Gent deze familie.

Concreet gaat het om in Sint-Amandsberg gelegen gronden. De verkaveling is volledig conform het in 1992 goedgekeurd BPA. In die jaren was de toestand van het terrein echter niet zo bekend. De vergunning maakt deel uit van een deal. De eigenaar heeft zich bereid verklaard zijn gronden te verkopen om er een schitterend park van te maken. In ruil daarvoor heeft hij niet enkel geld gevraagd. Hij heeft tevens om een verkavelingsvergunning verzocht.

Met betrekking tot dit laatste punt zit er natuurlijk een addertje onder het gras. Het gaat hier namelijk om een ernstig vervuild terrein. De aard van de vervuiling is vrij complex. Deze site is, zoals zovele sites in stedelijke gebieden, vroeger als stort voor huishoudelijk afval gebruikt. Tot en met 1972 is de grond behoorlijk vervuild. De mate van vervuiling laat trouwens vermoeden dat hier niet enkel huishoudelijk afval is gestort. Blijkbaar zijn hier ook andere materialen terechtgekomen. De gemeten waarden liggen in elk geval hoger dan in verband met een stort voor huishoudelijk afval te verwachten valt.

Tijdens het onderzoek van de omliggende privé-percelen, waar nu al huizen staan, blijkt dat de verontreinigingsgraad bijzonder hoog is. De gemeten waarde voor benzopyreen ligt 59 maal hoger dan de bodemsaneringsnorm. De bewoners van die huizen hebben plots de raad gekregen geen groenten of fruit uit eigen tuin meer te eten. Deze

mededelingen hebben uiteraard tot een gevoel van ongerustheid geleid. Dat het stadsbestuur een verkavelingsvergunning heeft afgeleverd en dat binnenkort op het sterk vervuild terrein huizen zullen worden bijgebouwd, heeft deze ongerustheid enkel doen toenemen. De spoedige sanering van deze gronden moet natuurlijk onze hoofdbekommernis zijn. Het saneren van woonwijken is steeds een absolute prioriteit geweest.

Mijnheer de minister, kunt u ons duidelijkheid verschaffen over de aard en de omvang van de verontreiniging op de gronden waar nu al woningen staan, op de gronden waarvoor een verkavelingsvergunning is verleend en op het toekomstig parkgebied? In het parkgebied zijn de problemen natuurlijk minder dringend. Hier staan reeds een aantal bomen en in de toekomst zullen nog meer bomen bij worden geplant.

Op welke manier kan de sanering van deze gronden worden aangepakt of opgelegd? Er is geen sprake van een verkoop van grond. De huidige eigenaar blijft eigenaar. Hij wil enkel een verkaveling realiseren. Ik weet dat een bodemattestoverdracht, dat dat ook huur is. Er zijn evenwel zoveel uitzonderingen dat hierover niet altijd even veel duidelijkheid bestaat. De eigenaar is van plan huizen op de kavels te bouwen. Mag hij deze op vervuilde grond gebouwde huizen verhuren of is dit wettelijk volledig uitgesloten?

Is het logisch dat een eigenaar een verkavelingsvergunning krijgt voor een dergelijk terrein? Iedereen weet pertinent zeker dat het hier om een vervuild terrein gaat. Gaat het hier misschien om een hiaat in de regelgeving? Moeten we geen maatregelen treffen om het verlenen van verkavelingsvergunningen in dergelijke omstandigheden onmogelijk te maken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, de afvalproblematiek heeft me altijd na aan het hart gelegen. Tijdens de vorige legislatuur heb ik zelfs een voorstel van resolutie over dit onderwerp ingediend.

Het door mevrouw Dua aangehaalde dossier is geen alleenstaand geval. Ik heb in de krant gelezen dat zich in Blaasveld een gelijkaardig pro-

Van den Eynde

bleem met een verkaveling voordoet. In Blaasveld gaat het om het bebouwen van een verkaveling boven op een oud huishoudelijk stort uit de jaren zestig.

Aan elke verkavelingsvergunning gaat een bodemonderzoek vooraf. Deze bodemonderzoeken brengen evenwel nooit een verontreiniging aan het licht. Hieruit blijkt dat de problematiek van de bodemverontreiniging op oude afvalstorten in Vlaanderen zeer ernstig is.

Ik wil hier niet dieper op de concrete dossiers ingaan. Ik stel enkel vast dat mevrouw Dua tijdens de vorige legislatuur minister van Leefmilieu is geweest. Ik heb deze problematiek toen al aangekaart. Haar partij heeft er evenwel niets aan gedaan. Indien haar partij deze problematiek toentertijd had aangepakt, hadden we nu al veel verder kunnen staan. Ik kan me hierover bijzonder sterk opwinden. Hoewel ik tijdens de vorige legislatuur al een aanzet heb gegeven, vraagt Groen! pas nu om iets aan deze problematiek te doen. Mijn partij zal alvast de nodige initiatieven nemen om dit onderwerp meer onder de aandacht te brengen en om tot een uiteindelijke oplossing te komen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag om uitleg van mevrouw Dua over de bewoning van oude gifstorten. Ik wil er evenwel op wijzen dat aan minister Van Mechelen op 4 mei 2005 een actuele vraag over deze verkavelingsvergunningen is gesteld. Hij heeft het dossier toen grondig toegelicht. De OVAM heeft een bodemonderzoek uitgevoerd en heeft vastgesteld dat er geen echt gevaar voor de volksgezondheid of nood tot sanering is. Ik wil de problematiek helemaal niet minimaliseren. Ik wil het dossier enkel in een ruimer kader plaatsen.

Het stadsbestuur van Gent heeft de verkavelingsvergunning trouwens niet zonder meer toegekend. De gronden blijven in het register van vervuilde gronden opgenomen. Dit betekent dat elke eigendomsoverdracht een oriënterend bodemonder-

zoek vergt. Ik ben er zeker van dat verhuringen onder deze bepaling vallen.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, ik heb dit dossier in de pers gevolgd. Het verwondert me dan ook dat mevrouw Dua het hier niet over de verantwoordelijkheid van de stedenbouwkundige ambtenaar of van het stadsbestuur van Gent heeft gehad. De schepen van Milieu van Gent beweert dat de stad correct gehandeld heeft. Uiteindelijk moet de oorzaak toch bij stedenbouw of bij de stad Gent worden gezocht?

Mevrouw Vera Dua: Die vraag is al gesteld aan minister Van Mechelen in de plenaire vergadering. Ruimtelijke Ordening heeft daar niet op gereageerd. Het is een probleem van bodemsanering. Het is goed om te weten hoe de minister van Leefmilieu reageert op het hiaat. Ik wacht met ongeduld op het antwoord.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de bodemvervuiling is een ernstig probleem. We moeten dossier per dossier aanpakken, onderzoeken en beslissingen nemen. Dit thema is van het allergrootste belang. We moeten hier een beleid tegenover plaatsen. Dat staat ook in mijn beleidsnota.

Mevrouw Dua, er zijn bodemonderzoeken uitgevoerd in opdracht van de stad. Momenteel wordt in opdracht van de stad een nieuw oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd op het einde van de Kriekerijstraat, de Jos Verdegemstraat en de Oscar Collbrandtstraat. Dit onderzoek is echter nog niet afgerond.

Op het oriënterend onderzoek volgt eventueel een beschrijvend bodemonderzoek. Als daaruit blijkt dat sanering noodzakelijk is, zal in het bodemsaneringsproject worden bepaald hoe de sanering moet worden aangepakt.

Bij de verkoop of verhuur van verkavelde percelen of woningen op deze percelen gelden de bepalingen uit het bodemsaneringsdecreet voor overdracht van risicogronden. Met andere woorden, de verkoop of verhuur van woningen kan op deze

Peeters

gronden niet plaatsvinden vooraleer duidelijkheid bestaat over de aanpak van de verontreiniging.

In het ontwerp van wijziging van bodemsaneringsdecreet wordt onder het hoofdstuk Andere Maatregelen voorzien dat gebruiks- en bestemmingsbeperkingen kunnen worden opgelegd. Dit kan een instrument zijn om in gevallen zoals de Sint-Baafskouter en Rozebroeken in te grijpen.

De heer Patrick Lachaert: Ruimtelijke ordening en milieu moeten dus meer op elkaar worden afgestemd. Strikt theoretisch gezien kan de overheid een bouwvergunning verlenen zonder rekening te houden met de milieusituatie. Dat kan toch niet!

Mevrouw Vera Dua: Dat betekent dat er een wijziging van het bodemdecreet komt zodat de twee domeinen op elkaar worden afgestemd. Dat is een goede zaak. Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de knelpunten in de grondverzetregeling

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de knelpunten in de grondverzetregeling.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sinds 1 januari 2004 is de nieuwe regeling over het grondverzet van kracht. Deze regeling heeft als voornaamste bedoeling om verplaatsing van bodemvervuiling bij uitgravingen te voorkomen. U antwoordde op mijn vraag om uitleg over de problemen bij de grondverzetregeling dat u de nieuwe maatregel zou onderwerpen aan een evaluatie door het departement LIN die de normering en de impact

van de regeling op de kostprijs van de infrastructuurwerken zou onderzoeken, en door de OVAM die de volledige grondverzetregeling in haar totaliteit moet evalueren.

Zelfs na meer dan 1 jaar grondverzetregeling blijkt dat de maatregel onvoldoende wordt opgevolgd en dat bijsturingen noodzakelijk zijn. Dat zijn vooral de bedenkingen die ook de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) maakt. Zij stelt dat door onwetendheid of misschien wel onwil van de afnemer van grond tot het vragen van een bodembeheerrapport, een verontreiniging van tuingronden kan ontstaan die niet zal moeten onderdoen voor de dioxinecrisis van een vijftal jaar geleden. Dit zijn wel verontrustende, straffe uitspraken.

In ieder geval heeft de grondverzetregeling aangetoond dat, gelet op de huidige normering, 40 percent van de grond die op bouwplaatsen onderworpen werden aan de grondverzetregeling, matig tot ernstig verontreinigd is. Deze cijfers tonen mijns inziens aan dat de bodemverontreiniging in Vlaanderen vrij sterk aanwezig is.

Het tekort aan afzetgebieden voor uitgegraven bodem die opnieuw op dezelfde plaats gebruikt zal worden, blijft eveneens nog een belangrijke tekortkoming bij de grondverzetregeling. Er zijn inmiddels wel al een aantal gemeenten die een TOP, een tijdelijke opslagplaats, hebben opgericht. Maar ook het aantal definitieve opslagplaatsen, de DOP's, voor licht vervuilde grond is een belangrijk knelpunt in de grondverzetregeling. De vzw Grondbank heeft een vijftiental beperkte opslagplaatsen gecreëerd op het terrein van de aannemer zelf. Dit volstaat echter niet, bovendien is er een zeer groot tekort vast te stellen aan DOP's in Antwerpen en Limburg. De opvolging van deze inmiddels meer dan 1 jaar oude maatregel vraagt dus dringend om bijsturing om verdere uitbreiding van bodemverontreiniging te kunnen voorkomen.

Kunt u mij meedelen of de evaluatie van de grondverzetregeling reeds werd afgerond? Wat zijn de conclusies? Welke maatregelen zult u nemen gelet op de evaluatie?

Uit een evaluatie van de technische verslagen leidt de VCB af dat 40 percent van de afgegraven bodem matig tot ernstig verontreinigd is. Welke zijn de belangrijkste verontreinigingen die wer-

Van den Eynde

den vastgesteld en zullen er, gelet op een aantal ernstige verontreinigingen die aan het licht zijn gekomen, maatregelen getroffen worden? Welke initiatieven worden er genomen om het tekort aan TOP's in te vullen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mevrouw Van den Eynde, het evaluatieverslag van de OVAM behandelt de werking van de grondverzetregeling in het algemeen. Daarnaast is er een evaluatieverslag van het departement LIN, dat opgesteld is in overleg met de erkende bodembeheerorganisatie waar het voornoemde departement mee samenwerkt. Ik heb hier de conclusies van beide evaluaties netjes op een rij. Ik zal u straks mijn tekst bezorgen.

Met de betrokken actoren is er momenteel een overleg aan de gang over onder meer vereenvoudiging en afstemming van de traceerbaarheidssystemen. Voor de andere thema's worden interne voorbereidingen getroffen om de regelgeving aan te passen, zoals in verband met de 'aangerijkte' parameters, erkenningsvoorwaarden, enzovoort.

Het cijfer van 40 percent dat u noemt, moet genuanceerd worden. 85 percent van het volume uitgegraven bodem die vrijkomt bij grondverzet, heeft een goede milieuhygiënische kwaliteit en kan vrij worden gebruikt. Wel is het zo dat op 40 percent van de werven partijen uitgegraven bodem aangetroffen worden die niet voldoen aan de voorwaarden voor vrij gebruik. 3 percent van de uitgegraven bodem is dermate verontreinigd dat ze gereinigd moet worden.

Van de verontreinigende stoffen die worden aangetroffen, kan ik momenteel geen gedetailleerd overzicht geven. Algemeen kan worden gesteld dat bijvoorbeeld bij wegenwerken veelvuldig verhoogde concentraties aan zware metalen en polyaromatische koolwaterstoffen worden aangetroffen in de bodem. In Vlaanderen worden ook gebieden aangetroffen met een diffuse aanrijking van één of meerdere parameters in de bodem, voornamelijk zware metalen.

De oprichting en de uitbating van een tijdelijke opslagplaats voor uitgegraven bodem is mogelijk gemaakt en geregeld via de milieuvergunningsru-

briek 61 van Vlarem. De oprichting van een TOP is een privé-initiatief en een marktgegeven. Het is steeds mogelijk om een TOP op te richten indien voldaan wordt aan de bouwvergunning en de milieuvergunning.

Het zal vooral door een verbetering van het traceerbaarheidssysteem en van de testmethodes zijn dat er een versneld hergebruik of afvoer naar grondreinigingscentra zal gebeuren, zodat minder volume aan grond in de tijdelijke opslagplaatsen geborgen zal moeten worden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.51 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

